

Okullar ?çin Örgütsel Sapma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okullar ?çin Örgütsel Sapma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27899>

Özet

Okullar için Örgütsel Sapma Ölçeği, eğitim kurumlarında görev yapan personelin sergilediği örgütsel sapma davranışları ölçmek amacıyla 2013 yılında S. Girgin Köse ve A. Aksu tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, okul ortamındaki yatkınlık ve normlar ihlal eden gönüllü davranışları tespit etmeyi hedefler. Geliştirme sürecinde yüksek düzeyde güvenilirlik değerleri elde edilmiş olup, derecelendirme formatı olarak 5'li Likert ölçeği kullanılmaktadır. Ölçek, özellikle okul yöneticileri ve araştırmacılar için örgütsel sağlığın değerlendirilmesinde önemli bir araç sunmaktadır.

Ölçeğin temel amacı, okulların kendine özgü yapısal özelliklerini dikkate alarak, genel işyeri sapması modellerini eğitim bağlamına uyarlamaktır. Bu sayede, öğretmenler ve diğer okul personeli arasındaki olumsuz etkileşimler ve kurumsal kaynakların kötüye kullanılması gibi durumlar nicel olarak incelenebilmektedir. Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim yönetimi alanındaki örgütsel davranış çalışmalarına önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Sapma, Okul Yönetimi, Yatkınlık Davranışları, Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, Eğitim Bilimleri, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Girgin Köse, S., Aksu, A.

Amaç

Okullar için Örgütsel Sapma Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarında çalışan personelin sergilediği örgütsel normlar ve kurallar ihlal eden kasıtlı davranışları sistematik olarak ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç oluşturmaktır. Ölçek, özellikle okul ortamında gözlemlenen, çalışanlara veya kuruma zarar veren sapma davranışlarının boyutları ve yoğunluğunu belirlemeyi hedefler.

Bu ölçme aracı, okul yöneticilerine ve eğitim araştırmacılarına, örgütsel sapma düzeylerinin belirlenmesi, bu davranışlara yol açan faktörlerin anlaşılması ve sapmayı azaltmaya yönelik müdahale stratejilerinin geliştirilmesi konularında somut veriler sunmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, örgütsel sapmanın eğitim sektöründeki etkilerinin derinlemesine incelenmesine olanak tanımıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojik literatürde yaygın olarak kabul gören örgütsel sapma (Organizational Deviance) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, örgütün meşru menfaatlerine zarar veren veya örgütün normlarına aykırı olan gönüllü davranışları ifade eder. Eğitim bağlamında bu sapmalar genellikle iki ana boyutta incelenir: Kurumsal Sapma (örgüte yönelik, örneğin kaynak israfı, işe geç gelme) ve Kişilerarası Sapma (çalışanlara yönelik, örneğin dedikodu, zorbalık).

Ölçeğin maddeleri, okul personelinin hem kuruma yönelik hem de diğer meslektaşlarına yönelik sergilediği etik olmayan veya yıkıcı davranışları kapsamaktadır. Bu davranışlar, okulun genel işleyişini, moralini ve akademik başarısını olumsuz etkileyebilir. Ölçeğin geliştiricileri, bu yapının okul ortamındaki özgül tezahürlerini yansıtacak maddeleri titizlikle seçmişlerdir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik, ölçme aracının gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren kritik bir kriterdir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik türlerine (yapı geçerliği, kapsam geçerliği vb.) dair detaylı bir bilgi verilmemiş olsa da (Kaynak: -), ölçeğin bir geliştirme çalışması olduğu göz önüne alındığında, yapı geçerliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi gibi istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Akademik standartlara göre, Okullar için Örgütsel Sapma Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin maddelerinin kuramsal yapıyı doğru şekilde temsil ettiğini kanıtlamak için uzman görüşleri alınmış ve yapı geçerliğini test etmek amacıyla genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır.

Güvenirlik

Ölçme aracının güvenirlik hesaplamaları için yaygın olarak kullanılan iç tutarlılık yöntemi olan Cronbach Alpha tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçme aracının güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alpha katsayısı, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve iç tutarlılığının güçlü olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik katsayısının yüksek olması, ölçeğin farklı zamanlarda ve benzer popülasyonlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme potansiyelinin yüksek olduğunu işaret eder. Bu durum, ölçeğin eğitim araştırmalarında güvenle kullanılabilmesi anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Okullar için Örgütsel Sapma Ölçeği'nin yapısal özelliklerini belirlemek amacıyla Faktör Analizi

yöntemleri kullanılmıtır. Ölçeğin geliştirme çalması, örgütsel sapma davranışları okul ortamında hangi boyutlarda gruplandırılarak ortaya koymuştur. Tipik olarak bu analizler sonucunda ölçek, Kişilerarası Sapma ve Kurumsal Sapma gibi birden fazla faktörden oluşmaktadır.

Faktör analizi, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, araştırmacıların örgütsel sapma davranışları daha detaylı ve ayrıntılı bir şekilde incelemesine olanak tanır. Elde edilen faktör yapısı, ölçeğin kuramsal temelleriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Araç Bilgisi

Test Type:

Geliştirme

Format:

Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Okul Personeli (Öğretmenler, Yöneticiler)

Age Group:

Yetişkin (Eğitim Kurumlarında Çalışan)

Population Details:

Eğitim ve öğretim kurumlarında görev yapan, aktif çalışan personel.

Test Methodology:

5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin: Hiçbir Zaman - Her Zaman)

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, rgtsel Davran??, al??an Davran???, Cronbach Alpha, Geçerlik, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut de?il.

Affiliation Email addresses:

Mevcut de?il.

Correspondence Address:

Mevcut de?il.

?zinler, ücret ve Test Y?I?

Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm??t?r (2013). Akademik ara?t?rmalarda kullan?m genellikle yazarlar?n izni veya kaynak gösterilmesi ?art?yla mümkündür. Ticari kullan?m için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I?:

2013

Kaynaklar

Girgin Köse, S. ve Aksu, A. (2013). Okullar Çin rgtsel Sapma le?i. *NWSA: Education Sciences*, 8(3), 375-389. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.3.1C0593>

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [okullar-icin-orgutsel-sapma-olcegi-toad.pdf](#)

Okullar Çin rgtsel Sapma le?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, telif hakkı koruması veya akademik yayın politikaları nedeniyle bu kaynakta sunulmamaktadır. Maddelere erişim için lütfen yukarıda belirtilen orijinal akademik kaynağa (Girgin Köse & Aksu, 2013) başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM